

11. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 1 · Kitapçık A · Sevgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. TDE2.2 · “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme · orta

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Mektubun bir kaldırımın ağzından yazıldığını (kaldırımın konuşturulduğunu) belirtir.	3
a)	Bu tercihin sorunu dikkat çekici, duygusal ve akılda kalıcı kıldığını; okurda empati uyandırdığını açıklar.	7
b)	“Üzerimden geçenler”in okula giden çocuklar, “şehrin yarını”nın geleceğin insanları olduğunu açıklar.	3
b)	Bu ifadenin kaldırımın onarılması isteğini çocukların güvenliğiyle gerekçelendirip ikna gücünü artırdığını belirtir.	7

a) Örnek cevap: Kaldırım kişileştirilerek konuşturulmuştur. Sorunu yaşayan “tanığın” ağzından anlatmak, mektubu dikkat çekici ve duygusal kılar; okur kaldırımın “ağlamasıyla” sorunu daha güçlü hissedir.

b) Örnek cevap: Kaldırımın üzerinden geçenler okula giden çocuklardır ve şehrin geleceği onlardır. Bu ifade, kaldırımın onarılması isteğini çocukların güvenliğine bağlayarak başkanı ikna etmeye çalışır.

Sık hatalar: Kişileştirmeyi belirtip etkisini açıklamamak; “Şehrin yarını”nı “ertesi gün” diye açıklamak

2. TDE2.3 · “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme · kolay

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Eksik unsurun tarih olduğunu belirtir.	4
a)	Tarihin sağ üst köşeye yazılması gerektiğini belirtir.	4
b)	İstek cümlesini (“... kulüp çalışmalarımız için kullanılmasına izin verilmesi hususunda gereğini arz ederim.” bölümünü) gösterir.	4
b)	Dilekçe dilinin iki özelliğini metinden örnekle gösterir (resmî ve saygılı hitap: “... Müdürlüğüne”; kalıp ifadeler: “arz ederim”; nesnel, kısa ve açık anlatım; birinci kişi ağzından yazım gibi).	8

a) Örnek cevap: Tarih eksiktir; dilekçenin sağ üst köşesine yazılmalıdır.

b) Örnek cevap: İstek: “... kütüphane okuma salonunun cuma günleri kulüp çalışmalarımız için kullanılmasına izin verilmesi hususunda gereğini arz ederim.” Dil özellikleri: Resmî ve saygılı hitap (“Müdürlüğüne”) ve kalıplaşmış resmî ifade (“arz ederim”) kullanılmış; anlatım kısa, açık ve nesneldir.

Sık hatalar: Eksik unsur olarak ad-soyadı ya da imzayı yazmak; Dil özelliği yazıp örnek göstermemek

3. TDE2.3 · “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinleri çözümleyebilme · zor

25 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Hacivat'ın Arapça-Farsça kökenli, süslü ve kitabi kelimeler kullandığını iki örnekle gösterir (letafet, nesim-i seher, cehalet gibi).	9
a)	Karagöz'ün sade, gündelik halk dili kullandığını iki örnekle gösterir (“Ha şöyle Türkçe söylesene!”, “Rüzgârla karın doyar mı?”, “getir hemen” gibi).	4
b)	Dil farkının yanlış anlamalara yol açarak güldürü (söz komiği) ürettiğini açıklar.	4
b)	Farkın tiplerin kişiliğini belirginleştirdiğini, toplumdaki farklı kesimleri (okumuş-medreseli kesim / halk) temsil ettiğini ya da Hacivat'ın yapmacık diliyle hafifçe eleştirildiğini açıklar.	8

a) Örnek cevap: Hacivat: “havanın letafetine diyecek yok”, “nesim-i seher” gibi Arapça-Farsça kökenli, süslü sözler kullanır. Karagöz: “Ha şöyle Türkçe söylesene!”, “Rüzgârla karın doyar mı?” gibi sade halk dili kullanır.

b) Örnek cevap: Birincisi, Karagöz'ün “nesim” kelimesini “simit” sanması gibi yanlış anlamalar söz komiğini doğurur ve seyirciyi güldürür. İkincisi, iki tip toplumdaki iki kesimi temsil eder: Hacivat okumuş, kitabi dil kullanan kesimi; Karagöz sade halkı. Böylece Hacivat'ın yapmacık dili hafifçe eleştirilir.

Sık hatalar: Örnekleri karıştırıp “cehalet” gibi Hacivat'ın sözlerini Karagöz'e vermek; İşlev olarak yalnız “güldürmek” yazıp ikinci işlevi atlamak

4. TDE2.4 · “Bir Diyeceğim Var!” temasında ele alınan metinlerden hareketle okuma sürecini değerlendirebilme · orta

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Burak'ın okuma amacına (dilekçe yazmayı öğrenmek / örnek almak) ulaşamadığını belirtir.	4
a)	Gerekçe olarak dilekçenin biçim unsurlarını (tarih, imza bölümü) hatırlayamamasını gösterir.	4
b)	Eksikliği, okuma amacına uygun olmayan tek seferlik hızlı okuma (yalnız konuya odaklanma) olarak belirtir.	4
b)	Amaca uygun iki strateji önerir (biçim unsurlarını not alarak / işaretleyerek okuma; ikinci kez ayrıntılı, incelemeye dönük okuma; unsurları bir kontrol listesine dökme gibi).	8

a) Örnek cevap: Ulaşamamıştır. Amacı dilekçe yazmayı örnekten öğrenmekti; ama kendi dilekçesini yazarken tarih ve imza bölümünü hatırlayamamış, sonunda başkasınınkini kopyalamıştır.

b) Örnek cevap: Eksiklik: Metni yalnız konusunu anlamak için bir kez hızlıca okumuş; biçimine dikkat etmemiştir. Öneriler: Metni ikinci kez, biçim unsurlarını (tarih, hitap, istek cümlesi, imza, adres) işaretleyerek ayrıntılı okumalı; bu unsurları bir kontrol listesi olarak not almalıdır.

Sık hatalar: Burak'ın konuyu anladığı için amacına ulaştığını söylemek; Amaca uygun olmayan strateji önermek (“daha hızlı okumak”)

5. TDE4.3 · Günlük hayatta karşılaşılan durumlara ilişkin duygu ve düşüncelerini etkili kullanacağı yazısı için kural uygulayabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Üç kural ihlali belirtir (konu satırının boş olması; uygun hitabın olmaması; büyük harflerle bağırır gibi yazılması; kaba / argo ifade; ad-soyad ve iletişim bilgisi içeren imzanın olmaması; sipariş/gönderi numarası gibi gerekli bilginin verilmemesi).	5
b)	İçerik: Sorunu (kargonun gecikmesi) ve gerekli bilgileri (gönderi numarası, tarih) açıkça bildirir; isteğini belirtir.	2
b)	Düzen: Konu satırı, hitap, kısa ve sıralı bir metin, kapanış ve imza bölümlerini kullanır.	4
b)	Dil kullanımı: Saygılı, açık bir dil kullanır; yazım ve noktalama kurallarına uyar.	4

a) Örnek cevap: Konu satırı boş bırakılmış; selamlama/hitap yok; metin büyük harflerle ve kaba bir dille yazılmış; imza ve gönderi numarası yok.

b) Örnek cevap: Konu: 4815 numaralı gönderinin gecikmesi
Sayın Yetkili,
3 Ekim tarihinde kargoya verilen 4815 numaralı gönderi, bildirilen teslim tarihi geçtiği hâlde hâlâ elime ulaşmadı. Gönderimin nerede olduğu ve ne zaman teslim edileceği konusunda bilgi vermenizi rica ederim.
İlginiz için teşekkür ederim.
Elif Yılmaz
Tel: 0 (5xx) xxx xx xx

Sık hatalar: Konu satırına bütün sorunu uzun bir cümleyle yazmak; Yeniden yazarken öfkeli dili yumuşatmadan korumak; İmzayı unutmak